

II

(Aktai, priimti remiantis EB ir (arba) Euratomo steigimo sutartimis, kurių skelbti neprivaloma)

SPRENDIMAI

KOMISIJA

KOMISIJOS SPRENDIMAS

2006 m. kovo 14 d.

kuriuo koncentracija skelbiama suderinama su bendrąja rinka ir EEE susitarimo veikimu

(Byla COMP/M.3868 – DONG/Elsam/Energi E2)

(pranešta dokumentu Nr. C(2006) 793)

(Tik tekstas anglų kalba yra autentiškas)

(Tekstas svarbus EEE)

(2007/353/EB)

2006 m. kovo 14 d. Komisija, atsižvelgdama į 2004 m. sausio 20 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 139/2004 dėl koncentracijų tarp įmonių kontrolės (EB Susijungimų reglamentas) ⁽¹⁾, ypač į to reglamento 8 straipsnio 2 dalį, priėmė sprendimą susijungimo byloje. Viso sprendimo teksto nekonfidencialus variantas bylos originalo kalba pateikiamas Konkurencijos generalinio direktorato tinklalapyje adresu http://ec.europa.eu/comm/competition/index_en.html

I. SANTRAUKA

- (1) Ši byla susijusi su tuo, kad bendrovė „DONG“ įsigyja bendrovių „Elsam“, „Energi E2“, KE ir FE kontrolę.
- (2) „DONG“ yra Danijos valstybės valdomas dujų operatorius. „Elsam“ ir „Energi E2“ (E2) yra Danijos elektros gamybos operatoriai atitinkamai Vakarų Danijoje („Elsam“) ir Rytų Danijoje (E2). KE ir FE yra mažmeninės prekybos elektra operatoriai Kopenhagos teritorijoje.
- (3) Sprendime prieita prie išvados, kad sandoriu bus labai trukdoma veiksmingai konkuruoti, ypač dėl dominuojančios padėties stiprinimo šiose rinkose:
- Danijos (galbūt taip pat Švedijos) didmeninėje dujų tiekimo rinkoje,
 - dujų laikymo arba lankstaus dujų tiekimo rinkoje (neatsižvelgiant, ar tik Danijos, ar ir Švedijos rinkoje),
 - dujų tiekimo dideliems verslo klientams ir decentralizuotoms kogeneracinėms jėgainėms (KJ), kaip vienoje arba dviejose Danijos rinkose,
 - dujų tiekimo mažiems verslo klientams ir (arba) namų ūkiams, kaip vienoje arba dviejose Danijos rinkose.
- (4) Sprendime prieita prie išvados, kad šalių siūlomi išsipareigojimai yra pakankama priemonė nustatytoms konkurencijos problemoms pašalinti. Kalbant apie dujų laikymo ir lankstaus tiekimo rinką, pagrindinis siūlomų išsipareigojimų poveikis atsiranda pardavus Lile Torupo (Lille Torup) mieste esančią dujų saugyklą – tai turės teigiamą poveikį konkurencijai Danijos dujų laikymo ir lankstaus tiekimo rinkoje. Kalbant apie didmeninę prekybą dujomis ir mažmeninę prekybą dujomis rinkas, sprendime prieita prie išvados, kad „DONG“ siūlomos dujų perdavimo programos kartu su saugyklos pardavimu pakanka, kad būtų pašalintas bet koks susirūpinimas dėl konkurencijos, kuris, kaip nustatė Komisija, siejamas su šiomis rinkomis.

⁽¹⁾ OL L 24, 2004 1 29, p. 1.

- (5) Todėl Komisija skelbia, kad sandoris, apie kurį pranešta, suderinamas su bendrąja rinka ir EEE susitarimu pagal Susijungimų reglamento 2 straipsnio 2 dalį bei 8 straipsnio 2 dalį ir EEE susitarimo 57 straipsnį.

II. AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. ŠALYS

- (6) Bendrovė „DONG“ yra Danijos valstybės valdomas dujų operatorius, besiverčiantis naftos ir dujų paieška, gavyba, gabenimu jūra ir pardavimu bei gamtinių dujų laikymu ir skirstymu. Ji taip pat verčiasi šalutine veikla, kuri yra susijusi su vėjo jėgainių gaminama elektra ir elektros bei šilumos tiekimu.
- (7) „Elsam“ ir „Energi E2“ (E2) yra Danijos elektros gamybos operatoriai atitinkamai Vakarų Danijoje („Elsam“) ir Rytų Danijoje (E2). Abi bendrovės verčiasi elektros gamyba ir (finansine bei fizine) prekyba didmeninėje prekybos rinkoje ir centralizuotai tiekiamos šilumos gamyba. „Elsam“, 2004 m. įsigijusios mažmenine prekyba elektra (Rytų Danijoje) besiverčiančią „Nesa“, didelė veiklos dalis taip pat yra mažmeninis elektros pardavimas namų ūkiams ir verslo klientams. Pagrindiniai „Elsam“ ir E2 savininkai yra vietos valdžios institucijos, kita vertus, didelę jų akcijų dalį turi „DONG“ ir „Vattenfall“ („Elsam“ akcijų) bei „Nesa“ ir KE (E2 akcijų).
- (8) KE ir FE tiekia elektrą namų ūkiams ir verslo klientams Kopenhagos teritorijoje. Šiuo metu jas valdo atitinkamai Kopenhagos miestas ir Frederiksbergo miestas.

2. SANDORIS IR KONCENTRACIJA

- (9) Šioje sprendimo dalyje apibūdinamas siūlomas sandoris (sudarantis koncentraciją), kuriuo „DONG“ įsigyja „Elsam“, E2, KE ir FE, išskyrus tam tikrus „Elsam“ ir E2 gamybos aktyvus, kurie atiteks „Vattenfall“. „Vattenfall“ vykdomas turto įsigijimas sudaro atskirą koncentraciją.

3. TEISINĖ REGULIAVIMO SISTEMA

- (10) Sprendime svarstoma dujų ir elektros prekybai taikoma reguliavimo sistema.
- (11) 2000 m. liepos 1 d. Danijos gamtinių dujų rinka iš pradžių tapo atvira konkurencijai didžiausiems klientams, o nuo 2004 m. visi klientai galėjo pasirinkti tiekėją. 2004 m. nuo perdavimo sistemų operatoriaus buvo visiškai atskirti sausumos dujų perdavimo tinklai, kuriuos šiuo metu valdo ir eksploatuoja Danijos valstybės valdoma nepriklausoma viešoji įmonė „Energinet.dk“.

Sausumos perdavimo tinklo eksploatavimą reguliuoja trečiosios šalies prieigos (TŠP) nuostatos. „DONG“ valdo saugyklas ir jūros dugnu nutiestus dujotiekus, kuriais Danijai priklausančioje Šiaurės jūros dalyje esantys dujų telkiniai yra sujungti su žemynine Danijos dalimi. Prieiga prie šios infrastruktūros yra gaunama susiderėjus dėl TŠP. Danijos energetikos reguliavimo institucija (DERI), kuri yra energetikos sektoriaus nepriklausoma priežiūros institucija, prižiūri, kad būtų laikomasi TŠP taisyklių.

4. ATITINKAMOS RINKOS

A. GAMTINĖS DUJOS

1. Atitinkamos produktų rinkos

- (12) Kiek tai susiję su atitinkama produktų rinka dujų sektoriuje, atlikdama rinkos tyrimą Komisija sutelkė dėmesį į dujų laikymo bei lankstaus dujų tiekimo, didmeninės prekybos dujomis ir dujų tiekimo rinkas.

Dujų laikymo ir lankstaus dujų tiekimo rinka

- (13) Kalbant apie dujų laikymo ir (arba) kitas lankstaus dujų tiekimo priemones, tiksli tokios rinkos produktų rinka sprendime nenustatyta.
- (14) Šalys pasiūlė lankstaus dujų tiekimo produktų rinką, įskaitant dujų laikymą tam tikslui skirtose dujų saugyklose, gamybos pokyčius, tarptautinę prekybą, dujų laikymą dujotiekiuose (angl. *line-pack*), perėjimą prie kito kuro, pertraukiamo tiekimo sutartis (angl. *interruptible contracts*) ir rinkos centrus (angl. *market hubs*) su išankstinių sandorių rinkomis.
- (15) Komisijos nuomone, šias įvairias lankstaus dujų tiekimo priemones galima suskirstyti į penkias grupes:

— dujų laikymas tam skirtose saugyklose,

— pertraukiamas tiekimas arba kitos klientų, pvz., centrinių KJ, poreikio moduliacijos,

— lankstaus tiekimo sutartys (neatsižvelgiant, ar sutartys sudarytos dėl importuojamų dujų, vidaus gamybos dujų, ar tai yra antrinės vidaus tiekimo sutartys),

— lanksti prekyba dujomis rinkos centruose arba lanksti dvišalė prekyba (neatsižvelgiant, ar grįšta išankstiniais sandoriais, ar *ad hoc* sandoriais),

— „line-pack“, t. y. dujų laikymas dujotiekiuose padidinant arba sumažinant spaudimą tuose dujotiekiuose.

- (16) Komisijos atliktas rinkos tyrimas atskleidė, kad Danijos atveju nė viena iš pirmiau nurodytų keturių lankstaus dujų tiekimo alternatyvų dujų laikymui tam skirtose saugyklose negali būti laikoma visiškai įgyvendinta arba pakankamai išvystyta lankstaus dujų tiekimo alternatyva. Vis dėlto Komisija priėjo prie nuomonės, kad atitinkamos produktų rinkos (lankstaus dujų tiekimo arba dujų laikymo) nebūtina nustatyti.

Didmeninė dujų tiekimo rinka

- (17) Kalbant apie Danijos didmeninį dujų tiekimą, sprendime prieita prie išvados, kad Danijos didmeninė dujų tiekimo rinka yra, o ją sudaro:

— visi pardavimai, nepriklausomai nuo to, ar jie vykdomi per virtualų prekybos punktą GTF (angl. *Gas Transfer Facility*), pagal tiekimo sutartis arba kitus susitarimus,

— atliekami fizinių arba pagal sutartį dirbančių importuotojų⁽¹⁾, reimportuotojų (dujų reimporto atveju), dujų gavyba besiverčiančių subjektų (jei tai bus taikytina ateityje) ir prekyautojų,

— kitiems prekyautojams (pvz., tiekimo bendrovėms) arba centrinėms KJ (šiuo atveju, jei jos įsigyja bent dalį tiekėjo nuolatinių paslaugų tiekiant dujas vietoje arba ketina perparduoti dujas),

tokiu būdu patenkinant šių klientų poreikį turėti prieigą prie Danijos didmeninės prekybos dujomis.

- (18) Atlikusi rinkos tyrimą Komisija nustatė, kad yra aiškūs atskiros didmeninės gamtinių dujų tiekimo rinkos buvimo požymiai. „DONG“, reaguodama į pagal 6 straipsnio 1 dalies c punktą priimtą sprendimą, pripažino atsakyme į prieštaravimo pareiškimą, kad „dujos parduodamos ir vykdoma jų didmeninė prekyba“, neginčydamas to fakto ir pirmiau nurodytos produktų rinkos apibrėžties, kurioje teigiama, kad tai didmeninė prekybos rinka.
- (19) Siūlomu sandoriu taip pat daromas poveikis didmeninei prekybai Švedijoje. Sprendime prieita prie išvados, kad yra atskira didmeninė dujų, skirtų vartoti Švedijoje, tiekimo rinka. Taip yra todėl, kad rinkos padėtis ir didmeninio tiekimo sąlygos Švedijoje ir Danijoje yra skirtingos.

⁽¹⁾ Šiomis aplinkybėmis „fizinis importas“ yra visas tiekimas Danijos sausumos sistemai (perdavimo tinklui). Todėl Danijos subjektas, besiverčiantis dujų gavyba Danijai priklausančiame Šiaurės jūros kontinentiniame šelfe, tampa tiesioginiu Danijos didmeninės prekybos rinkos dalyviu tik tuo atveju, jei jis tiekia dujas Danijos sausumos tinklui.

Gamtinių dujų tiekimo centrinėms KJ rinka

- (20) Sprendime prieita prie nuomonės, kad gamtinių dujų tiekimas centrinėms KJ (t. y. didelėms kogeneracinėms jėgainėms) sudaro atskirą rinką, nes tiekimas centrinėms KJ skiriasi nuo didmeninės prekybos rinkos. Vis dėlto centrinės KJ energijos gamintojas gali patekti į didmeninę prekybos rinką kaip pirkėjas arba pardavėjas, o kliūtys didmenininkams, norintiems vykdyti mažmeninį tiekimą centrinėms KJ kai kuriuose rinkos segmentuose, yra įveikiamos.

- (21) Tiekimas centrinėms KJ taip pat skiriasi nuo kitų mažmeninių tiekimo rinkų dėl didesnio lankstumo ir suvartojimo lygio, skirtingų poreikio modelių, kainų ir sutarčių tipų, skirtingo reguliavimo ir dėl to, kad centrinės KJ gali tiesiogiai dalyvauti didmeninėje prekybos rinkoje.

Dujų tiekimo decentralizuotoms KJ ir dideliems pramonės klientams rinka (-os)

- (22) Sprendime prieita prie nuomonės, kad gamtinių dujų tiekimas decentralizuotoms KJ (t. y. mažoms KJ) ir gamtinių dujų tiekimas dideliems pramonės klientams sudaro vieną arba dvi skirtingas produktų rinkas.

- (23) Maži verslo klientai nedalyvauja šioje produktų rinkoje dėl *inter alia* skirtingų kainų, maržų, rinkodaros ir skirstymo būdų, išlaidų dujų laikymui, rinkos struktūros, tiekėjų keitimo lygio ir apskaitos reikalavimų.

- (24) Sprendime prieita prie nuomonės, kad tiekimas dideliems pramonės klientams yra šiek tiek panašus į tiekimą decentralizuotoms KJ (dujų suvartojimo lygis, sutarčių dėl dujų tiekimo tipai), tačiau yra ir skirtumų (poreikio reguliarumas, skirtinga nuosavybės struktūra, klientų lojalumas ir tiekėjų keitimo lygis).

Dujų tiekimo namų ūkiams ir mažiems verslo klientams rinka (-os)

- (25) Sprendime prieita prie nuomonės, kad yra viena rinka arba atitinkamai dvi atskiros rinkos, kurios apima neturinčius skaitiklių klientus, t. y. klientus, kurie per metus suvartoja mažiau nei 300 000 m³ dujų. Taigi pardavimai mažiems verslo klientams, kurie per metus suvartoja mažiau nei 300 000 m³ dujų, ir namų ūkiams priklauso tai pačiai arba skirtingoms produktų rinkoms.

- (26) Šių dviejų tipų klientų poreikis ir tiekimo jiems sąlygos Danijoje turi daug panašumų (aukštesnės dujų kainos, mažesnis polinkis keisti tiekėją, reikalavimai kliento portfelio valdymo priemonėms, standartizuoti bendri pasiūlymai ir bendrovės įvaizdžio svarba, rinkos struktūra, išlaidos dujų laikymui ir didelės kliūtys patekti į rinką). Taip pat yra keli atitinkami skirtumai (vidutinis suvartojimo lygis, kainos, išlaidos ir maržos bei skirtinga rinkodaros strategija).
- (27) Šių dviejų klientų grupių konkurencijos įvertinimas labai nesiskiria, todėl nebuvo nustatyta, ar tiekimas namų ūkiams ir tiekimas mažiems verslo klientams sudaro skirtingus tos pačios rinkos segmentus ar dvi skirtingas atitinkamas rinkas.

2. Atitinkamos geografinės rinkos

Dujų laikymo ir lankstaus dujų tiekimo rinka

- (28) „DONG“ teigė, kad atitinkama geografinė lankstaus dujų tiekimo priemonių rinka yra platesnė nei Danija ir taip pat apima Švediją, Šiaurės Vokietiją bei Nyderlandus.
- (29) Vis dėlto rinkos tyrimo rezultatais atskleista, kad geografinė dujų laikymo (arba lankstaus dujų tiekimo) rinka, nepriklausomai nuo atitinkamos produktų rinkos apimties, apima tik Daniją. Pagrindinės šios išvados priežastys yra šios:
- dauguma lankstaus dujų tiekimo priemonių yra priemonės tik nacionaliniu lygiu,
 - tarpvalstybinis lankstus dujų tiekimas yra prieinamas tik naudojant dujų saugyklas, tačiau Švedijoje laikymo talpa yra labai maža (Švedija yra beveik visiškai priklausoma nuo Danijos saugyklų), o galimybė naudotis saugyklomis Vokietijoje yra nedidelė dėl ilgesnių gabenimo atstumų ir didesnių transporto išlaidų. Komisijai atliekant rinkos tyrimą buvo pareikštos abejonės dėl galimybės laikyti dujas užsienyje,
 - veikdamos Nyderlanduose ir Vokietijoje šalys pačios naudoja vietines saugyklas.
- (30) Kiek tai susiję su Švedijos dujų laikymo ir kitų lankstaus dujų tiekimo priemonių rinka, sprendime prieita prie išvados, kad rinkos apimtis yra Švedija arba Švedija ir Danija.

Didmeninė dujų tiekimo rinka

- (31) „DONG“ teigė, kad atitinkama geografinė didmeninė dujų tiekimo rinka yra platesnė nei Danijos rinka (arba Danijos ir Švedijos rinka) ir taip pat apima bent jau Vokietiją.
- (32) Rinkos tyrimu nustatyti aiškūs požymiai, kad didmeninė tiekimo rinka apima tik Daniją. Sprendime prieita prie išvados, kad Švedija ir Danija nėra tos pačios geografinės rinkos dalys. Švedija sudaro atskirą rinką, kuri yra Švedijos rinka arba apima Danijos ir Švedijos rinką, nes didmeninis tiekimas Švedijoje nesudaro didelės konkurencijos didmeniniam tiekimui Danijoje. Be to, sprendimo projekte prieita prie išvados, kad Vokietija, Nyderlandai ir Jungtinė Karalystė nepriklauso geografinėi rinkai, kuriai priklauso Danija. Taip yra dėl šių priežasčių:
- visos Danijoje vartojamos dujos yra Danijos (jūroje išgaunamos) dujos,
 - 2003–2005 m. (komercinis) importas sudarė tik mažiau nei 12 % bendro dujų suvartojimo Danijoje,
 - kalbant apie sandorius, kurie paprastai neturi įtakos didmeninei prekybai dujomis Danijoje (t. y. sandoriai Beneliuks, Jungtinės Karalystės arba Emdeno rinkos centruose), atrodo, kad kainos neturi didelės įtakos didmeninėms kainoms Danijoje,
 - skirtingi didmeninės prekybos dalyviai skirtingose pirmiau nurodytose šalyse kontroliuoja didelę skirtingų rinkų dalį šiose šalyse,
 - rinkos tyrimu atskleista, kad Danijos dujų vartotojai žino nedaug apie didmenines kainas Vokietijoje, o dujų importas laikomas nesvarbiu pakaitu didmeniniam dujų pirkimui Danijoje,
 - didmeniniu dujų tiekimu besiverčiantys subjektai, norintys importuoti dujas iš Vokietijos į Daniją, susiduria su didelėmis transporto išlaidomis, talpos apribojimais ir administracinėmis kliūtimis.
- (33) „DONG“, reaguodama į pagal 6 straipsnio 1 dalies c punktą priimtą sprendimą, teigė, kad dujų tiekimas iš Vokietijos per punktą prie Elundo (Ellund) priklauso Danijos didmeninei prekybai dujomis rinkai. Remiantis rinkos tyrimo rezultatais sprendime nenustatoma, ar geografinė Danijos didmeninė dujų tiekimo rinka turėtų apimti šį tiekimą.

Gamtinių dujų tiekimo centrinėms KJ rinka

- (34) Panašu, kad gamtinių dujų tiekimo centrinėms KJ rinka yra nacionalinė ir daugiausia gali apimti Daniją ir Švediją, nes ji negali būti platesnė nei geografinė didmeninės prekybos rinkos apimtis. Be to, tik dalis KJ reikalingo tiekimo gali būti gauta iš kaimyninių šalių.

Dujų tiekimo decentralizuotoms KJ ir dideliems pramonės klientams rinka (-os)

- (35) Gamtinių dujų tiekimo decentralizuotoms KJ ir dideliems pramonės klientams rinka (-os) yra nacionalinė (-ės), nes nėra tiesioginio importo. Be to, kaimyninių šalių rinkos struktūros akivaizdžiai skiriasi. Kainos skiriasi iš esmės Danijoje, Vokietijoje, Švedijoje ir Nyderlanduose – tai dar kartą patvirtina nacionalinių rinkų buvimą.

Dujų tiekimo namų ūkiams ir mažiems verslo klientams rinka (-os)

- (36) Sprendime prieita prie nuomonės, kad dujų tiekimo verslo klientams ir namų ūkiams rinka Danijoje nėra platesnė nei nacionalinė, o gali būti, kad ji yra tik regioninė. Rinkos (-ų) nacionalinė arba regioninė apimtis gali būti nenustatyta. Paroduodant šioje rinkoje reikia paruoti nacionaliniu mastu, ir paslaugų tarnybos bei visi tiekėjai, tiekiantys dujas skaitiklių neturintiems klientams Danijoje, yra Danijos bendrovės, o kainos nacionalinėse rinkose labai skiriasi. Kita vertus, iki šiol tik mažiau nei 1 % klientų nusprendė pakeisti tiekėją. Todėl regioninės skirstymo bendrovės vis dar turi labai didelę rinkos dalį savo atitinkamose teritorijose, o kainos galutiniams vartotojams skiriasi trijų regionų teritorijose. Dideli turimos rinkos dalies skirtumai ir kainų skirtumai skirtinguose regionuose paprastai turėtų rodyti, kad regionų rinkos nėra integruotos.

3. Išvada dėl atitinkamų rinkų gamtinių dujų sektoriuje

- (37) Sprendime prieita prie nuomonės, kad yra šios atitinkamos rinkos:

1) Danijos dujų laikymo rinka arba Danijos lankstaus gamtinių dujų tiekimo rinka; Švedijos dujų laikymo rinka arba Švedijos lankstaus gamtinių dujų tiekimo rinka (apima Švediją arba Švediją ir Daniją);

2) Danijos didmeninė prekybos gamtinėmis dujomis rinka (apima Daniją); Švedijos didmeninė prekybos gamtinėmis dujomis rinka (apima Švediją arba Švediją ir Daniją);

3) Danijos gamtinių dujų tiekimo centrinėms KJ rinka; Švedijos gamtinių dujų tiekimo centrinėms KJ rinka (apima Švediją arba Švediją ir Daniją);

4) gamtinių dujų tiekimo dideliems pramonės klientams arba decentralizuotoms KJ rinka arba rinkos (apima Daniją);

5) gamtinių dujų tiekimo mažiems verslo klientams arba namų ūkiams rinka arba rinkos (apima Daniją arba jos regionus).

B. ELEKTRA

1. Atitinkamos produktų rinkos

Elektros gamyba ir didmeninis tiekimas. Papildomos paslaugos

- (38) Prekiaujant elektra didmeniniu mastu didelė Šiaurės teritorijos pardavimų ir pirkimų dalis yra vykdoma per Šiaurės elektros energijos biržą „Nord Pool Spot ASA“ („Nord Pool“). Be šių didmeninės prekybos elektra naudojantis „Nord Pool“ būdų, gamintojai ir prekiautojai bei klientai taip pat sudaro dvišales sutartis dėl didmeninio elektros pirkimo.

- (39) Papildomų paslaugų tiesioginiai klientai yra perdavimo sistemų operatoriai, kurie atsako už pusiausvyros palaikymą tinkle ir tiekimo užtikrinimą kritinėse situacijose. Atlikus rinkos tyrimą Komisija nustatė aiškius požymius, kad papildomas paslaugas ir sistemos paslaugas nėra lengva pakeisti kitu didmeniniu elektros tiekimu. Be to, laikui bėgant operatoriaus reguliavimo galios apimtis gali labai keistis, nors tai gali neturėti jokių akivaizdžių sąsajų su jo padėtimi elektros gamybos rinkoje.

- (40) Vis dėlto sprendime prieita prie nuomonės, kad nebūtina tiksliai apibrėžti šios (-ių) rinkos (-ų). Dvišaliai tiekimai klientams be tiesioginės prieigos prie „Nord Pool“ gali sudaryti arba nesudaryti atskiros produktų rinkos, ir tas pats pasakytina ir apie papildomas paslaugas.

Su prekyba elektra susijusios išvestinės finansinės priemonės

- (41) Sprendime prieita prie nuomonės, kad yra atskira su prekyba elektra susijusių finansinių priemonių rinka, nes iš esmės finansinė rinka apima prekybą rizika, o fizinės elektros rinka apima prekybą vartojimui skirta elektra, ir todėl tos rinkos negali viena kitos pakeisti. Nenustatyta, ar susitarimuose dėl skirtumų išskiriami finansiniai produktai (arba susitarimai dėl skirtumų) sudaro tą pačią ar atskirą rinką.

Mažmeninė prekyba elektra

- (42) Sprendime prieita prie nuomonės, kad yra atskira elektros tiekimo rinka, apimanti klientus, turinčius skaitiklius, kuriais atliekama elektros tiekimo per valandą apskaita, ir atskira skaitiklių neturinčių klientų rinka. Šis skirtumas buvo akivaizdžiai patvirtintas rinkos tyrimu. Šie klientai moka skirtingą kainą, vartoja skirtingus produktus ir perka skirtingais būdais.

2. Atitinkamos geografinės rinkos

Didmeninė prekyba elektra

- (43) Sprendime prieita prie nuomonės, kad susijungimu daromas poveikis konkurencijai turėtų būti įvertintas atskirose Rytų Danijos ir Vakarų Danijos „Nord Pool“ kainų teritorijose arba šiose dviejose teritorijose ir Švedijoje kartu, nes šalių veikla Šiaurėje beveik išimtinai apribota Danijos teritorija. Jei šia koncentracija nebus daromas neigiamas poveikis konkurencijai tokia teritorijų derinyje, ja nebus daromas neigiamas poveikis ir bet kurioje platesnėje kainų teritorijoje.
- (44) Visi kiti su geografinės didmeninės prekybos elektra rinkos apibrėžtimi susiję klausimai yra palikti atviri.

Papildomos paslaugos

- (45) Sprendime laikoma, kad papildomų paslaugų apimtis yra nacionalinė dėl to, kad jos turi būti patikimos ir priimanamos neatidėliotinai tam tikroje kainų teritorijoje, ir dėl esamos jungiamųjų linijų perkrovos.

Su prekyba elektra susijusios išvestinės finansinės priemonės

- (46) Kalbant apie su prekyba elektra susijusias išvestines finansines priemones, sprendime prieita prie nuomonės, kad rinka apima bent jau visas Šiaurės šalis, nes prekyba šiomis išvestinėmis finansinėmis priemonėmis vyksta „Nord Pool“, kai susitarimai dėl skirtumų galėtų sudaryti tik konkrečią kainų teritoriją, nes šiais produktais prekiaujančios bendrovės daugiausia yra didmeniniai tiekėjai ir klientai tose pačiose kainų teritorijose.

Mažmeninė prekyba elektra

- (47) Dėl mažmeninės prekybos elektra rinkų, sprendime prieita prie nuomonės, kad elektros tiekimo skaitiklius turintiems klientams rinka yra nacionalinė, skaitiklių neturintiems – nacionalinė arba regioninė. Užsienio tiekimo bendrovės negali tiesiogiai patekti į rinką, o skaitiklių neturinčių klientų daugumai elektrą tebetiekia įpareigotas teikti universaliąsias paslaugas vietos tiekėjas.

3. Išvada dėl atitinkamų prekybos elektra rinkų

- (48) Todėl sprendimu apibrėžiamos šios prekybos elektra rinkos:
- 1) didmeninė prekybos elektra rinka (atitinkamai Rytų Danijos ir Vakarų Danijos arba platesnė);
 - 2) galima dvišalės didmeninės prekybos su neturinčiais prieigos prie „Nord Pool“ klientais rinka (atitinkamai Rytų Danijos ir Vakarų Danijos);
 - 3) galima papildomų paslaugų rinka (atitinkamai Rytų Danijos ir Vakarų Danijos);
 - 4) su prekyba elektra susijusių išvestinių finansinių priemonių rinka (apimanti „Nord Pool“ teritoriją, jei susitarimai dėl skirtumų neapimami);
 - 5) galima susitarimų dėl skirtumų rinka (atitinkamai Rytų Danijos ir Vakarų Danijos);
 - 6) elektros pardavimai skaitiklius turintiems (verslo) klientams (Danijos nacionalinė);
 - 7) elektros pardavimai skaitiklių neturintiems (daugiausia namų ūkiams) klientams (Danijos nacionalinė arba Danijos regionų).

C. KITOS RINKOS

- (49) Šia siūloma koncentracija bus daromas poveikis kelioms kitoms rinkoms, tačiau nebus neigiamo poveikio konkurencijai dėl to, kad turimos rinkos dalis yra maža arba nėra geografinio rinkų dalinio sutapimo. Tai yra šios rinkos: centralizuoto šilumos tiekimo rinka (vietos rinka), lakiųjų pelenų gamybos rinka (regioninė apimtis nenustatyta) ir prekybos CO₂ išmetimo leidimais rinka (tikėtina, kad ji apima ES teritoriją).

5. KONKURENCIJOS ĮVERTINIMAS

PRELIMINARI PASTABA DĖL AKCIJŲ, SUDARANČIŲ MAŽIAU NEI PUSĘ AKCIJŲ PAKETO

- (50) Sprendime nagrinėtas „DONG“ pateiktas argumentas dėl iki susijungimo esančių susijungiančių šalių ryšių ir susijungiančių šalių ir trečiųjų šalių ryšių poveikio, tačiau nustatyta, kad bet kuriuo atveju tokio poveikio aplinkybės negali atsverti susijungimo neigiamo poveikio.

A. GAMTINĖS DUJOS

1. Dujų laikymo ir lankstaus dujų tiekimo rinka

- (51) Komisija, remdamasi atliktu rinkos tyrimu šioje byloje, priėjo prie nuomonės, kad šiuo metu „DONG“ užima dominuojančią padėtį Danijos dujų laikymo ir lankstaus dujų tiekimo rinkoje.

- (52) Sprendime prieita prie nuomonės, kad prieiga prie dujų laikymo ir lankstaus dujų tiekimo yra būtinas kitos dujų verslo veiklos papildymas, o dujų laikymo ir lankstaus dujų tiekimo rinka yra laikoma artimai susijusia su kitomis dujų verslo rinkomis. Nors du atskiri juridiniai asmenys „DONG“ struktūros viduje yra atsakingi atitinkamai už dujų laikymą ir prekybą dujomis, Komisija priėjo prie nuomonės, kad abiem šios veiklos rūšimis bendrai siekiama didinti „DONG“ grupės pelningumą, ir išnagrinėjo poveikį Danijos dujų laikymo ir lankstaus dujų tiekimo rinkai šiomis aplinkybėmis.
- (53) Todėl sprendime teigiama, kad „DONG“, įsigydama E2 ir „Elsam“, kurie yra pagrindiniai lankstaus dujų tiekimo nepriklausomi šaltiniai Danijoje, gaus galimybę ir motyvą sumažinti savo dujų laikymo poreikius naudodama E2 ir „Elsam“ kaip lankstaus dujų tiekimo šaltinius užuot naudojusi savo saugyklas. Tuo pat metu sumažės konkuruojantiems dujų tiekėjams prieinamų lankstaus dujų tiekimo alternatyvų. Dėl to ir dėl Danijos dujų laikymo tarifų taikymo pobūdžio kitų dujų tiekėjų dujų laikymo išlaidos išsaugos, todėl jų galimybė vykdyti konkurencinį spaudimą „DONG“ sumažės.
- (54) Todėl sprendime prieita prie išvados, kad sandoriu bus labai trukdoma veiksmingai konkuruoti galimoje Danijos dujų laikymo rinkoje arba galimoje Danijos dujų laikymo ir lankstaus dujų tiekimo rinkoje, visų pirma dėl „DONG“ dominuojančios padėties tose rinkose.
- (55) Kalbant apie Švedijos dujų laikymo ir lankstaus dujų tiekimo rinką, sprendime prieita prie išvados, kad nustatyta galima žala Danijoje gali iš esmės būti daroma ir Švedijoje, tačiau išsamus konkrečių Švedijos rinkos ypatybių įvertinimas yra nebūtinai, nes tai neturėtų įtakos bendram sandorio įvertinimui.
- 2. Didmeninė dujų tiekimo rinka**
- (56) Per tyrimą Komisijos ir „DONG“ požiūriai dėl tinkamumo nagrinėti didmeninį dujų tiekimą po [...] (*) m. skyrėsi. „DONG“ abejojo, ar tinka nagrinėti padėtį, kuri susidarys daugiau nei po [...] * m. Komisija mano, kad tokia analizė, įskaitant padėties po [...] * m. nagrinėjimą, yra pateisinama, nes dujų rinkoms yra svarbios ilgalaikės investicijos į infrastruktūrą ir ilgalaikės tiekimo sutartys. Vis dėlto sprendimo projekte prieita prie išvados, kad, net neatsižvelgiant į rinkos aplinkybes po [...] * m., susijungimu bus daromas labai neigiamas poveikis konkurencijai Danijos didmeninio tiekimo srityje dėl „Baltic Gas Interconnector“ dujotiekio linijos varžančio poveikio pašalinimo ir dėl to, kad konkurentai priims sprendimus dėl įėjimo į rinką atsižvelgdami į 2008 m. prasidėsiančias derybas dėl tiekimo sutarčių su „Elsam“ ir E2.
- (57) Sprendime prieita prie išvados, kad „DONG“ dominuoja Danijos didmeninėje dujų tiekimo rinkoje, nes 2004 m. (1) bendrovės rinkos dalis sudarė (80–90 %) *. Komisija išnagrinėjo „DONG“ dominuojančios padėties apribojimą dėl šių konkurencijos veiksnių:
- operatoriai Danijai priklausančioje jūros teritorijoje,
 - importas iš Vokietijos į pietus nuo DEUDAN dujų tiekimo linijos,
 - dujų grįžtamasis importas per Elundo punktą,
 - likvidi Danijos didmeninės prekybos rinka ir
 - naujų dujotiekių ir kitų importo priemonių suteikiamos galimybės.
- (58) Sprendime prieita prie išvados, kad apribojimai dėl konkurencijos yra silpni ir jais pakankamai neužtikrinama, kad per trumpą laikotarpį būtų veiksmingai apribota „DONG“ užimama padėtis rinkoje.
- (59) Po to sprendime nagrinėjama, ar sandoriu bus stiprinama „DONG“ dominuojanti padėtis dėl esamos ir (arba) galimos konkurencijos pašalinimo. „DONG“, kalbėdama apie E2 ir „Elsam“ komercinius interesus tapti aktyviais Danijos didmeninės prekybos dujomis rinkos dalyviais, neigia, kad E2 ir „Elsam“ yra galimi konkurentai, ir teigia, kad jie nėra svarbiausi „DONG“ padėtį ribojantys konkurencijos veiksniai.
- (60) Komisijos nuomone, yra pakankamai svarbu, kad E2 ir „Elsam“ yra svarbūs ribojantys konkurencijos veiksniai (nebūtinai svarbiausi), kurių pašalinamas sukeltų susirūpinimą dėl konkurencijos.
- (61) Komisijos atliktame tyrime ir sprendime prieita prie išvados, kad šia siūloma koncentracija E2 bus pašalinta kaip esama „DONG“ konkurentė, o „Elsam“ – kaip tikėtina galima „DONG“ konkurentė. Komisijos atlikta penkių pirmiau 57 pastraipoje nurodytų konkurenciją ribojančių veiksnių analizė nepakeis šios išvados. Be to, sprendime prieita prie išvados, kad „Vattenfall“ neužteks išgyti E2 ir „Elsam“ dujomis kūrenamų elektrinių nedidelės akcijų dalies, kad atsvertų konkurencijos spaudimo praradimą dėl E2 ir „Elsam“ integracijos į „DONG“ grupę.

(*) Verslo paslaptis.

(1) Manoma, kad 2005 m. pirmajame pusmetyje ši dalis – [80–90 %] *.

- (62) Sprendime prieita prie išvados, kad, be šių horizontaliųjų poveikių, sandoriu bus varžoma klientų teisė pasirinkti tiekėją, ir todėl bus labai trukdoma veiksmingai konkuruoti, dėl vertikaliosios „DONG“ integracijos su E2 ir „Elsam“, kurioms tenka maždaug [20–30 %] * bendro suvartojamo dujų kiekio Danijoje. Todėl „DONG“ konkurentams bus sunkiau patekti į Danijos dujų rinkas tiek kaip didmeniniams tiekėjams, tiek kaip galutinius vartotojus aptarnaujantiems tiekėjams – taigi bus padidintos kliūtys patekti į šias rinkas.
- (63) Šalys teigė, kad iki šiol tiekimai „Elsam“ iš trečiųjų šalių buvo nedideli, nes ji tik vykdavo kai kuriuos mainus ir trumpalaikes pirkimo sutartis. Vis dėlto Komisija priešio nuomonės, kad „DONG“ konkurentų tiekimai „Elsam“ bent jau buvo galimas „DONG“ veiklos apribojimas.
- (64) Sprendime prieita prie nuomonės, kad net jei suvaržymo poveikis būtų apribotas E2 poreikio suvaržymu, toks suvaržymas labai sustiprintų „DONG“ dominuojančią padėtį Danijos didmeninės prekybos rinkoje dėl to, kad būtų kuriama dar daugiau kliūčių trečiosioms šalims dideliu mastu patekti į šią rinką. Taip yra todėl, kad iki šiol beveik visas nepriklausomas (nekontroliuojamas) trečiųjų šalių poreikis Danijoje atsirasdavo dėl E2 veiklos. Todėl siūlomu susijungimu bus sukurtos kliūtys patekti į Danijos didmeninės prekybos rinką, nes juo pašalinama bendrovė, kuri pirkdavo didelį gamtinių dujų kiekį didmeninėje prekybos rinkoje siekdama vartoti jas bendrovės viduje ir tiekdamą gamtines dujas kitiems.
- (65) Sprendime prieita prie nuomonės, kad šia siūloma koncentracija pašalinami dėl konkurencijos kylantys apribojimai „DONG“ veiklai Danijos didmeninėje prekybos dujomis rinkoje. Atsižvelgiant į įtvirtintą „DONG“ dominuojančią padėtį tokioje rinkoje siūlomu sandoriu greičiausiai bus labai trukdoma veiksmingai konkuruoti, visų pirma dėl to, kad būtų stiprinama „DONG“ dominuojanti padėtis.
- (66) Kalbant apie didmeninį dujų tiekimą Švedijoje, „DONG“ padėtis yra labai tvirta ir toje rinkoje⁽¹⁾. Sprendime nenustatyta, ar „DONG“ užima dominuojančią padėtį viena ar kartu su kita bendrove (-ėmis) Švedijos arba Danijos ir Švedijos didmeninio tiekimo rinkoje, nes bet koks žalingas poveikis bet kurioje iš šių rinkų kiltų dėl sandoriu daromo žalingo poveikio Danijos didmeninei prekybos rinkai.
3. **Gamtinių dujų tiekimo centrinėms KJ rinka**
- (67) Sprendime prieita prie nuomonės, kad nebus varžoma klientų teisė pasirinkti tiekėją, ir nebus tiekimo suvaržymų Danijos ir Švedijos gamtinių dujų tiekimo centrinėms KJ rinkose, nes a) bent jau iki 2009 m. nė viena centrinė KJ nepatirtų žalos nei Danijos, nei Švedijos tiekimo centrinėms KJ rinkose ir b) po 2009 m. KJ veikla bus apsaugota, jei didmeninės prekybos rinkos veikimas bus sustiprintas šalių siūloma dujų perdavimo programa.
- (68) Kalbant apie galimą konkurenciją, sprendime prieita prie nuomonės, kad E2 ir (arba) „Elsam“ greičiausiai negalėtų būti laikomi galimais dujų tiekimo centrinėms KJ rinkos dalyviais, nes nepanašu, kad kitos centrinės KJ norėtų patenkinti savo dujų poreikius gaudamos tiekimą iš tiesioginių konkurentų.
- (69) Todėl sprendime prieita prie nuomonės, kad šia koncentracija nebūtų labai trukdoma veiksmingai konkuruoti nei Danijos, nei Švedijos dujų tiekimo centrinėms KJ rinkose.
4. **Dujų tiekimo pramonės klientams ir decentralizuotoms KJ rinka (-os)**
- (70) Sprendime nustatyta, kad artimoje ateityje „DONG“ dominuoja ir dominuos, nes 2004 m. (tai yra paskutiniai metai, apie kuriuos turima patikimų duomenų apie rinkos pasidalijimą) jos dalis rinkoje sudarė (60–70 %) *. Nėra priežasčių manyti, kad artimoje ateityje „DONG“ rinkos dalis sudarys mažiau nei 50 %.
- (71) „DONG“ dominavimu pirminėse didmeninės prekybos, dujų laikymo, dujų gavybos jūroje ir importo vamzdžių rinkose toliau remiama „DONG“ padėtis šioje (-se) dujų tiekimo dideliems verslo klientams ir decentralizuotoms KJ rinkoje arba rinkose, nes saugyklos ir prieiga prie dujų yra svarbūs konkurenciniai parametrai atsižvelgiant į dujų tiekimo šioms klientų grupėms aplinkybes.
- (72) Be to, „DONG“ konkurentai negali pakeisti „DONG“ dominavimo, nes HNG/MN ir „Statoil Gazelle“ yra mažos bendrovės, HNG/MN yra finansiškai silpnas konkurentas, o „DONG“ ir HNG/MN yra susijusios tvirtais ryšiais.
- (73) Tiek „E.ON“, tiek „Shell“ turi labai nedidelę Danijos dujų pardavimų dideliems verslo klientams ir decentralizuotoms KJ rinkos (-ų) dalį, o „E.ON“, vykdydama veiklą Šiaurės kryptimi, greičiausiai sutelks dėmesį į Švedijos rinką.

⁽¹⁾ Mažiausiai [45–55 %] * pagal „DONG“ 2005 m. pardavimų strategiją, o 2003 m. – [70–80 %] * pagal neseniai priimtą Švedijos konkurencijos priežiūros institucijos sprendimą (556/2004).

- (74) Sprendime taip pat nustatyti kiti iki susijungimo „DONG“ įtvirtinto dominavimo požymiai – akivaizdu, kad „DONG“ atveju tiekėjų keitimo lygis tarp didelių rinkos dalyvių yra mažiausias. „DONG“ yra geriausiai įsitvirtinusi bendrovė siūlomų dvejopo kuro produktų srityje ir galėjo išvystyti palyginti artimus santykius su daugeliu decentralizuotų KJ.
- (75) Sprendime nustatyta, kad siūlomu sandoriu stiprinamas „DONG“ dominavimas dėl to, kad sukuriama kliūtis patekti į rinką ir pašalinama galima konkurencija.
- (76) Siūlomu sandoriu kuriamos kliūtys siekiantiems patekti į rinką, nes kitiems dalyviams bus sunkiau pasiekti kritinį dujų tiekimo lygį, jei apie 20 % bendro dujų suvartojimo Danijoje yra pašalinama iš rinkos. Be to, „DONG“ jau turimos ypatingos priegios prie decentralizuotų KJ sąlygos bus dar labiau sustiprintos susijungimu. Dėl susijungimo taip pat kyla pavojus, kad bus varžoma prieiga prie dujų saugyklų ir keliamos su dujų laikymu susijusios konkurentų išlaidos – tai dar labiau didintų kliūtis patekti į rinką. Be to, tikėtina, kad šia koncentracija būtų kuriamos kliūtys patekti į didmeninę prekybos rinką tuo būdu apsunkinant „DONG“ konkurentams galimybę gauti konkurencingus tiekimo išteklius. Po susijungimo „DONG“ užims privilegijuotą padėtį siūlydamas dvejopo kuro produktus, o kitiems konkurentams bus sunkiau prilygti „DONG“ pasiūlai.
- (77) Be to, siūlomu sandoriu stiprinamas „DONG“ dominavimas, nes pašalinami galimi konkurentai – „Elsam“, E2, „Nesa“ ir KE.
- (78) E2 ir „Elsam“ turi prieigą prie didelio už konkurencingas kainas tiekiamų gamtinių dujų kiekio. Jos taip pat turi prieigą prie saugyklų ir lankstaus dujų tiekimo priemonių. Be to, jos turi energetikos bendrovėms būtiną įvaizdį. Per Komisijos atliktą tyrimą didžioji dalis respondentų teigė, kad „Elsam“ ir E2 galėtų jiems parduoti papildomą dujų kiekį. Galiausiai Komisija nustatė aiškius tokio patekimo į rinką galimybių ir ketinimų požymius E2, kuri 2003–2004 m. jau pateikė pasiūlymus didmeninio regioninio dujų tiekimo bendrovėms Švedijoje ir Danijoje, veikloje.
- (79) „NESA“ ir KE turi gerą energetikos bendrovių įvaizdį ir gali pasiekti išlaidų sąveiką ir igyti didelį klientų lojalumą parduodamos dvejopą kurą. Jie turi prieigą prie didelės pramonės klientų bazės. Taip pat „DONG“ ir „Statoil Gazelle“ laikė KE, „Elsam“ ir „Energi E2“ galimais konkurentais Danijos dujų rinkose.
- (80) Todėl sprendime prieta prie išvados, kad siūlomu sprendimu bus labai trukdoma veiksmingai konkuruoti, visų pirma dėl to, kad susidarys arba bus stiprinamos dominuojančios padėties gamtinių dujų dideliems verslo vartotojams ir decentralizuotoms KJ rinkoje arba rinkose.
- 5. Dujų tiekimo namų ūkiams ir mažiems verslo klientams rinka (-os)**
- (81) Sprendime nustatyta, kad „DONG“ dominuoja dviejų regionų teritorijose turėdama didesnę nei [90–100 %] * rinkos dalį, ir šis dominavimas yra sustiprintas didelėmis kliūtimis patekti į rinką, „DONG“ turima saugyklų kontrole ir prieiga prie iš jūros dugno išgaunamų dujų bei dominuojančia padėtimi didmeninėje prekybos rinkoje.
- (82) Darant alternatyvią prielaidą dėl padėties nacionalinėje rinkoje, „DONG“ ir HNG/MN yra laikomos bendrai dominuojančiomis, nes jų turimos rinkos dalys sudaro atitinkamai [25–35 %] * ir [55–65 %] *. Šias bendroves sieja tvirti ryšiai. Rinka yra labai skaidri, todėl bet koks nukrypimas nuo oligopolinės veiklos galėtų būti lengvai nustatytas. Produktas yra labai vienalytis – tai lengvina numanomą veiklos derinimą. Vartotojų lojalumo lygis yra labai aukštas – dėl to sukuriama kliūtis patekti į rinką. Be to, yra veiksmingi atsakomųjų veiksmų mechanizmai prieš nukrypstančias oligopolines bendroves ir didelis bendras suinteresuotumas išlaikyti *status quo*.
- (83) Sprendime nustatyta, kad „DONG“ dominavimas bus stiprinamas keliant kliūtis patekti į rinką ir tam tikru mastu panaikinant galimos konkurencijos galimybę.
- (84) Šia koncentracija bus didinamos kliūtys patekti į rinką dėl didesnių išlaidų dujų laikymui ir didesnių sunkumų gaunant kritinį dujų kiekį bei užtikrinant patekimui į rinką finansiškai būtiną verslo mastą ir apimtį. Be to, sandoriu įvairiose rinkose pašalinami didesni klientai, kuriems lankstus dujų tiekimas galėtų būti subalansuotas namų ūkių ir mažų verslo klientų lankstaus dujų tiekimo poreikiais. Galiausiai tikėtina, kad dėl likvidumo sumažėjimo Danijos didmeninėje prekybos dujomis rinkoje padidės „DONG“ galimybė varžyti konkurentų prieigą prie didmeninės prekybos dujomis.
- (85) Šia koncentracija bus panaikinama tam tikra konkurencijos galimybė dėl KE ir „NESA“ veiklos – abi bendrovės verčiasi mažmenine prekyba elektra ir yra didžiosios Kopenhagos teritorijoje. Jos jau turi pardavimų tarnybą, daug pardavimų srityje dirbančių darbuotojų, IT įrangą ir veikiančią sąskaitų pateikimo sistemą. Jos turi daug klientų, kurių skaičių galima būtų didinti siekiant patekti į mažmenines prekybos elektra rinkas. Abi bendrovės turi gerą įvaizdį nacionaliniu ir ypač regioniniu lygiu. Taigi „NESA“ ir KE bendrovėms patekti į rinką nėra didelių kliūčių, su kuriomis susidurtų dauguma kitų siekiančių tapti rinkos dalyviais bendrovių. [...] *

(86) Kita vertus, daugelio KE klientų maisto ruošimui reikalingos energijos poreikiai jau tenkinami mieste tiekiamomis dujomis, o šildymo poreikiai tenkinami centralizuotu šilumos tiekimu. Taip pat reikia atsižvelgti į tai, kad didžioji dalis „NESA“ ir KE tiekiamą elektrą gaunančių klientų galėtų tapti veiksniumi konkuruojant su HNG/MN, kurios dujų skirstymo teritorijos geografiškai iš dalies sutampa su „NESA“ ir KE veiklos teritorijomis, tačiau ne su „DONG“ teritorija.

(87) Sprendime taip pat pripažinta, kad kitos elektros tiekimo bendrovės galėtų patekti į dujų tiekimo mažiems verslo klientams ir namų ūkiams rinką, tačiau prieita prie išvados, kad KE ir „NESA“ užima ypatingą padėtį prieigos prie dujų tiekimo srityje, o kitoms elektros bendrovėms būtų sunku gauti tokią pačią prieigą.

(88) Todėl sprendime prieita prie išvados, kad siūlomu susijungimu, visų pirma dėl dominuojančios padėties stiprinimo, bus labai trukdoma konkuruoti dujų tiekimo namų ūkiams ir mažiems verslo klientams rinkoje arba rinkose, nepriklausomai nuo to, ar ši rinka (-os) yra apibrėžta (-os) kaip regioninė (-ės) ar kaip nacionalinė (-ės).

6. Išvada dėl gamtinių dujų rinkų įvertinimo prieš koncentracijos, apie kurią pranešta, pakeitimų svarstymą

(89) Sprendime prieita prie išvados, kad sandoriu bus labai trukdoma veiksmingai konkuruoti, ypač dėl dominuojančios padėties stiprinimo šiose produktų rinkose:

— Danijos (ir galbūt taip pat Švedijos) didmeninėje dujų tiekimo rinkoje,

— dujų laikymo arba lankstaus dujų tiekimo (neatsižvelgiant, ar tik Danijoje, ar taip pat ir Švedijoje) rinkoje,

— dujų tiekimo dideliems verslo klientams ir decentralizuotoms kogeneracinėms jėgainėms (KJ), kaip vienoje arba dviejose Danijos rinkose,

— dujų tiekimo mažiems verslo klientams ir (arba) namų ūkiams, kaip vienoje arba dviejose Danijos rinkose.

B. ELEKTRA

(90) Sprendime nustatyta, kad dėl koncentracijos nekyla susirūpinimo dėl konkurencijos elektros rinkose.

1. Didmeninė prekyba elektra

(91) Sprendime nustatyta, kad „Elsam“ ir E2 *prima facie* užima dominuojančią padėtį didmeninėje prekyboje elektra atitinkamose „Nord Pool“ teritorijose tais atvejais, kai

tos teritorijos yra izoliuotos nuo kitų „Nord Pool“ teritorijų, nes dėl vėjo malūnų ir decentralizuotų KJ veiklos atsirandantys veiksmingi konkurencijos ribojantys veiksniai yra nedideli.

(92) Vis dėlto siūlomo sandorio horizontalųjų poveikį greičiausiai iš esmės persvers poveikis, kurį sukels rinkos dalies perleidimas „Vattenfall“ naudai dėl sąlygų, įpareigojančių parduoti elektrines „Vattenfall“ Rytų ir Vakarų Danijoje, tokiu būdu sukuriant perspektyvų konkurentą šiose teritorijose įsitvirtinusiems operatoriams, kurių rinkos dalis bus iš esmės sumažinta. Sprendime taip pat prieita prie išvados, kad „Elsam“ ir E2 ketinimai patekti į viena kitos teritorijas nebuvo nustatyti, o „DONG“ nepanoro užsiimti elektros gamyba dujomis kūrenamose elektrinėse. Todėl sprendime prieita prie išvados, kad galimas horizontalusis poveikis akivaizdžiai atsveriamas didesniu ir greitesniu teigiamu „Vattenfall“ patekimu į rinką poveikiu.

(93) Kalbant apie vertikalųjų poveikį, sprendime nustatyta, kad po susijungimo „DONG“ greičiausiai nekels konkurentų išlaidų (dujų tiekimo srityje). Situacijos modeliavimu patvirtinta, kad didelį produkcijos sumažėjimą galėtų sukelti tik labai didelis dujų kainos padidėjimas. Toks padidėjimas dėl susijungimo sukeltų vertikaliojo poveikio nėra tikėtinas dėl konkurencijos ribojančių veiksnių, kurie po susijungimo turės įtakos „DONG“ nepaisant jo dominuojančios padėties. Ši išvada yra patvirtinama „DONG“ pasiūlytomis priemonėmis, dėl kurių po susijungimo alternatyvūs dujų išteklių taps lengviau prieinami decentralizuotoms KJ. Be to, net jei po susijungimo susijungęs subjektas turėtų motyvą siekti didinti tiekiamų dujų kainą decentralizuotoms KJ, nepanašu, kad tai sukeltų elektros kainų augimą, nes konkurencija Rytų ir Vakarų Danijoje bus padidėjusi dėl elektrinių pardavimo „Vattenfall“.

(94) Nepanašu, kad ateityje „DONG“ galės daryti kokią nors tiesioginę įtaką decentralizuotoms KJ dėl 2004 m. kovo mėn. „Elsam“ duoto įsipareigojimo Danijos konkurencijos priežiūros institucijai „Elsam“ įsigyjant „Nesa“, kai „Elsam“ ir „Nesa“ įsipareigojo parduoti visas savo decentralizuotų dujomis kūrenamų KJ akcijas.

(95) Taip pat buvo nagrinėtas susijungimu daromas poveikis įtakai (kuri kitu atveju būtų teigiama), atsirandančiai dėl Didžiojo Belto jungiamosios linijos (angl. „Great Belt Interconnector“), kuria bus sujungta Rytų Danija ir Vakarų Danija ir kurią tikimasi baigti tiesti 2010 m. Prieita prie išvados, kad bet kokių atveju juo sukuriamas konkurencijos ribojantis veiksnys – jei nebūtų susijungimo – dėl šios greičiausiai 600 MW jungiamosios linijos būtų mažesnis nei „Vattenfall“ patekimu į abi teritorijas sukuriamas konkurencijos ribojantis veiksnys. Tai taip pat buvo patvirtinta situacijos modeliavimu.

- (96) Šie svarstymai ir išvados dėl siūlomu susijungimu daromo horizontaliojo ir vertikaliojo poveikio taip pat tinka didmeninei dvišalei prekybai elektra su klientais Rytų Vakarų Danijoje, sudarančiai atskirą rinką didmeninės prekybos klientams, kurie neturi tiesioginės prieigos prie „Nord Pool“ didmeninės prekybos rinkos.
- (97) Platesniu „Nord Pool“ mastu šalys turės mažesnę nei 10 % rinkos dalį net Švediją ir abi Danijos dalis apimančioje rinkoje.

2. Papildomos paslaugos

- (98) Sprendime prieita prie išvados, kad iki susijungimo „Elsam“ ir E2 bendrovėms sudaroma konkurencija buvo nedidelė, o po susijungimo „DONG“ susidurs su rimtu konkurentu „Vattenfall“ kiekvienoje teritorijoje. Todėl susijungimu nebus sudaroma konkurencijos problemų galimose papildomų paslaugų rinkose Rytų Danijoje ir Vakarų Danijoje.

3. Su prekyba elektra susijusios išvestinės finansinės priemonės

- (99) Bendra susijungiančios šalių rinkos dalis sudaro mažiau negu 10 % su prekyba elektra susijusių išvestinių finansinių priemonių prekybos Šiaurės rinkoje. Šia maža rinkos dalimi išsklaidomas bet koks susirūpinimas tokioje rinkoje.
- (100) Kalbant apie galimas susitarimų dėl skirtumų teritorines rinkas Rytų ir Vakarų Danijoje, E2 ir „Elsam“ akivaizdžiai yra pagrindiniai susitarimų dėl skirtumų pardavėjai jų atitinkamose teritorijose. Vis dėlto tikėtina, kad įsigijusi gamybos aktyvus „Vattenfall“ taps pagrindine susitarimų dėl skirtumų pardavėja Rytų ir Vakarų Danijoje.

4. Mažmeninis elektros tiekimas verslo klientams

- (101) Sprendime prieita prie išvados, kad dabartinis konkurencijos lygis yra aukštas Danijos elektros tiekimo skaitiklius turintiems klientams rinkoje. Susijungęs subjektas užims bendrą [20–30 %] * rinkos dalį. Po susijungimo susijungęs subjektas beveik susilygins su pirmaujančiu rinkos dalyviu „EnergiDanmark“. Be to, klientai mano, kad keli kiti konkurentai gali būti perspektyvia alternatyva.

5. Mažmeninis elektros tiekimas standartine aprova besinaudojantiems mažiems klientams

- (102) Dėl šios veiklos kai kurios rinkos dalys iš dalies sutaps mažmeninėje elektros tiekimo mažiems klientams rinkoje. Konkurencinė aplinka šioje Danijos rinkoje yra gana nevienalytė, ir iki šiol tik nedaug namų ūkių pakeitė vietas tiekėją kitu tiekėju. „DONG“, nors ir turėdamas ribotą apytikriai [25–30 %] * rinkos dalį, taps didžiausia bendrove Danijos nacionalinėje rinkoje.
- (103) Nepaisant to, kad „NESA“ ir KE yra vienos sėkmingiausių veikiančių bendrovių, į kurias persiorientavo klientai, kitus konkurentus pasirinko maždaug tiek pat klientų.
- (104) Remiantis regioninių rinkų vystymosi prognoze sprendime prieita prie išvados, kad dėl šios veiklos „NESA“, KE ir FE padėtis labai nesustiprėtų jų atitinkamose įsitvirtinimo teritorijose, nes konkuruojančios trečiosios šalys, pvz., OK ir „EnergiDanmark“, yra tokie pat stiprūs konkurentai atskirose teritorijose įsitvirtinusiems operatoriams kaip ir kitos susijungiančios šalys.

6. Išvada dėl elektros rinkų konkurencijos įvertinimo

- (105) Sprendime prieita prie išvados, kad šia koncentracija nebus labai trukdoma veiksmingai konkuruoti, ypač sukuriant subjektą arba stiprinant dominuojančią padėtį bet kurioje rinkoje, kuri gali būti paveikta: didmeninėje elektros pardavimo rinkoje, papildomų paslaugų rinkoje, su prekyba elektra susijusioje finansinių priemonių rinkoje, mažmeninėje tiekimo verslo klientams rinkoje arba elektros tiekimo mažiems klientams rinkoje.

6. PASTABOS

A. PASTABŲ APIBŪDINIMAS

1. Saugyklų pardavimas

- (106) Siekdama išspręsti susirūpinimo dėl konkurencijos laikymo ir lankstaus tiekimo rinkoje klausimą, „DONG“ pateikė išpareigojimą iki 2007 m. gegužės 1 d. parduoti savo didesnę dujų saugyklą Lile Torupo mieste Jutlandijoje. 2007–2008 m. dujų laikymo metais, kurie tęsiasi nuo 2007 m. gegužės 1 d. iki 2008 m. balandžio 30 d., tik pirkejas turi teisę parduoti laikymo talpą Lile Torupo saugykloje. Per dešimt metų nuo pardavimo pirkejiui „DONG“ išpareigoja be Komisijos išankstinio pritarimo neįsigyti tiesioginės arba netiesioginės įtakos visai saugykloi arba jos daliai.

2. Dujų perdavimo programa

- (107) Siekdamas išspręsti susirūpinimo dėl konkurencijos didmeninėse rinkose klausimą, „DONG“ pateikė kaip įsipareigojimą dujų perdavimo programą, kuria siekiama trečiosioms šalims suteikti prieigą prie gamtinių dujų Danijoje. 2006–2011 m. aukcionuose parduodamų perduodamų dujų kiekis sudarys 400 mln. m³ per metus (bendras kiekis sudarys 2 400 mln. m³) pristatymui dujų tiekimo metais po kiekvieno aukciono. Šie kiekiai sudaro maždaug 10 % bendro Danijos suvartojimo 2005 m. Jei rinkos sąlygos labai pasikeistų, „DONG“, esant tam tikroms sąlygoms, galėtų kreiptis į Komisiją prašydamas leidimo nutraukti dujų perdavimo programą atsižvelgiant į du paskutinius aukcionus. Dujų perdavimo programoje numatytas dviejų etapų aukcionas: „pirminiame aukcione“ „DONG“ suteiks galimybę įsigyti dujas virtualios prekybos punktuose (rinkos centruose), o aukciono laimėtojai mainais suteiks galimybę „DONG“ įsigyti tokį patį dujų kiekį viename iš 4 nustatytų dujų rinkos centrų Šiaurės vakarų Europoje. Visi „pirminiame aukcione“ neparduoti kiekiai bus parduoti įprastuose dujų perdavimo aukcionuose, kurie bus rengiami vėliau tais pačiais metais. Be to, įsipareigojimais klientams numatyta perdavimo sąlyga, pagal kurią esamiems tiesioginiams „DONG“ klientams, kurie dalyvauja aukcione arba kurie perka dujas iš įsigijusio dujų partijas aukcione prekybininko (didmenininko), suteikiama teisė sumažinti sutartimi nustatytus įsipareigojimus pirkti dujas iš „DONG“.

B. PATEIKTŲ ĮSIPAREIGOJIMŲ ĮVERTINIMAS

1. Siūlomų įsipareigojimų poveikis laikymo ir (arba) lankstaus tiekimo rinkai

- (108) Pagrindinis siūlomais įsipareigojimais daromas poveikis laikymo ir (arba) lankstaus tiekimo rinkai kyla dėl saugyklos Lile Torupe pardavimo. Be to, dėl dujų perdavimo programos labai padidės Danijos didmeninės rinkos likvidumas, todėl taip pat atsiras nauji lankstaus tiekimo ištekliai.
- (109) Dėl didesnės saugyklos iš dviejų Danijos saugyklų, kurios talpa yra maždaug 400 mln. m³, pardavimo, nesant galimybių turėti atsargas ilgesniam nei 1 metų laikotarpiui, padidės konkurencija rinkoje, nepaisant to, ar tai yra laikymo rinkai, ar didesnė lankstaus tiekimo rinkai. Šie laikymo ir lankstaus tiekimo kiekiai užims daugiau nei 57 % Danijos laikymo talpų ir todėl sudarys labai didelę prieinamą lankstaus tiekimo dalį Danijoje.
- (110) Rinkos dalyviai mano, kad Lile Torupo saugyklos pardavimas turės teigiamą įtaką konkurencijai Danijos laikymo ir lankstaus tiekimo rinkose.

(111) Teigiamą įtaką Danijoje prieinamam lankščiam tiekimui taip pat turės dujų perdavimo programa, todėl ja bus papildytas Lile Torupo saugyklos teikiamas lankstus tiekimas.

(112) Abi įsipareigojimų dalys, t. y. saugyklos pardavimas ir dujų perdavimo programa, taip pat turės teigiamą įtaką Švedijos rinkoms. „DONG“ ir būsimo Lile Torupo saugyklos operatoriaus konkurencija taip pat bus naudinga dujų laikymo klientams Švedijoje. Tai taikytina ir dujų perdavimo programos poveikiui.

2. Siūlomų įsipareigojimų poveikis didmeninei gamtinių dujų rinkai

(113) Komisija priėjo prie išvados, kad „DONG“ siūlomos dujų perdavimo programos ir saugyklos pardavimo pakanka bet kokiam Komisijos susirūpinimui dėl didmeninės rinkos pašalinti.

(114) Kalbant apie dujų perdavimo programą, 400 mln. m³ kiekis per metus, kurį siūloma iškeisti arba parduoti per pirminį arba antrinį aukcioną sudaro 10 % Danijos poreikio.

(115) Pirma, kalbant apie klientų teisės pasirinkti tiekėją varžymą, šis kiekis kartu su klientams numatyta perdavimo sąlyga kompensuos kiekius, kuriuos pastaraisiais metais E2 gaudavo pagal trumpalaikes sutartis Danijoje ir užsienyje ir kurie sudarė maždaug 5 % Danijos poreikio. Perduotais kiekiais taip pat kompensuojamas bet koks papildomas kiekis, kurį iki su „DONG“ sudarytų ilgalaikių tiekimo sutarčių galiojimo pabaigos 2009 m. galėjo nupirkti „Elsam“ ir E2.

(116) Antra, šiuo kiekiu bus kompensuotas „Elsam“ ir ypač E2 galimos konkurencijos pašalinimas. Vis dėlto sunku tiksliai nustatyti, kokį kiekį parduotų šios bendrovės artimoje ateityje. Vis dėlto 2004 m. E2 vykdomas ir jai tiekiamas importas ir visų konkurentų turimos rinkos dalys (išskyrus [...]) * kartu (t. y. visi nepriklausomi „DONG“ konkurentai kartu) sudarė apie 10 % Danijos poreikio.

- (117) Reikėtų taip pat manyti, kad šio kiekio tiekimui bus taikomos lankstumo nuostatos, todėl šios dujos bus patrauklios naudoti visiems tikslams Danijos didmeninėje prekybos rinkoje.
- (118) Ypač svarbi yra klientams numatyta perdavimo sąlyga, kuria šių dujų pirkėjams suteikiamas motyvas vartoti šias dujas Danijoje, lengvinamas pateikimas į rinką ir sprendžiamas susirūpinimo dėl klientų teisės pasirinkti tiekėją varžymo klausimas.
- (119) Daugelis rinkos dalyvių laiko dujų perdavimo programos trukmę ir kiekį pakankamai, kad būtų kompensuotas neigiamas susijungimo poveikis Danijos didmeninės prekybos rinkai.
- (120) Taip pat saugyklos pardavimo priemone bus daromas naudingas poveikis Danijos didmeninei prekybos rinkai. Taip yra todėl, kad dėl nediskriminacinės prieigos prie laikymo talpos, kuri yra nepriklausoma nuo „DONG“, labai palengvėtų trečiųjų šalių vykdoma didmeninė prekyba Danijoje.
- 3. Siūlomų įsipareigojimų poveikis mažmeninei prekybos gamtinėmis dujomis rinkai**
- Tiekimo pramonės klientams ir decentralizuotoms KJ rinka (-os) ir tiekimo mažiems verslo klientams ir namų ūkiams rinka (-os)**
- i) Kliūčių patekti į rinką sukūrimas (vertikaliosios problemos)
- (121) Sprendime prieita prie išvados, kad dujų perdavimo programa yra išsklaidomas susirūpinimas dėl kliūčių patekti į šias rinkas.
- (122) Tiksliau tariant, šia dujų perdavimo programa siekiama išsklaidyti susirūpinimą, susijusį su klientų teisės pasirinkti tiekėją varžymo poveikiu ir kritinio dydžio pasiekimu, naudojantis programos dalimi dėl klientams numatytos perdavimo sąlygos. Aukcionui pateiktas 400 mln. m³ kiekis siekia 17 % tiekimo pramonės klientams ir decentralizuotoms KJ rinkos ir 45 % tiekimo mažiems verslo klientams ir namų ūkiams rinkos.
- (123) Dujų, kurios bus perduotos per metus, kiekis turės didelę įtaką likvidumui Danijos didmeninėje prekybos dujomis rinkoje ir palengvins konkurentams, kurie veikia arba norėtų pradėti veikti, galimybę pateikti dvejopą gamtinių dujų ir elektros tiekimo pasiūlymą konkuruojant su „DONG“.
- (124) Bet koks susirūpinimas, susijęs su centrinių KJ lankstaus tiekimo, kuriuo suteikiama tiekėjų lankstaus tiekimo reikalavimų balansavimo galimybė, pašalinimu ir tiekimo suvaržymu, yra išsklaidomas dujų pervedimo programos lankstumo nuostatomis ir Lile Torupo saugyklos pardavimu, kuriuo pradeda dviejų Danijos saugyklų konkurencija.
- (125) Todėl sprendime prieita prie išvados, kad dėl pateiktų įsipareigojimų poveikio kliūtys patekti į rinką nebus didesnės nei iki susijungimo.
- ii) Galimos konkurencijos pašalinimas
- (126) Sprendime prieita prie išvados, kad bendrai sumažinus kliūtis patekti į rinką šiose rinkose atsiras poveikis, kuriuo bus kompensuojamas galimos konkurencijos praradimas šiose rinkose.
- (127) Kalbant apie dujų perdavimo programą, tai visų pirma pasiekama dviem būdais. Pirma, kiti galimi konkurentai gali lengviau patekti į rinką dėl pagerėjusios prieigos prie dujų pagal dujų perdavimo programą ir su tuo susijusio lankstaus tiekimo. Antra, klientams numatytu perdavimo mechanizmu užtikrinama, kad norintys patekti į Danijos rinką (-as) galimi konkurentai, kurie pasinaudoję perdavimo programa įsigijo dujų, galės gana lengvai pasiekti klientus.
- (128) Antra, dėl saugyklos pardavimo priemonės palengvės pateikimas į rinką, nes dvi Danijos saugyklos pradės konkuruoti tarpusavyje pašalindamos prieigos prie jų suvaržymo pavojų ir stiprindamos bendrą pasitikėjimą nediskriminacinėmis prieigos prie saugyklų galimybėmis.
7. IŠVADA
- (129) Sprendime prieita išvados, kad siūloma koncentracija su pateiktais įsipareigojimais labai netrukdytų veiksmingai konkuruoti bendrojoje rinkoje arba didžiojoje jos dalyje, visų pirma kuriant arba stiprinant dominuojančią padėtį.
- (130) Todėl Komisija skelbia, kad sandoris, apie kurį pranešta, yra suderinama su bendrąja rinka ir EEE susitarimu pagal Susijungimų reglamento 2 straipsnio 2 dalį bei 8 straipsnio 2 dalį ir EEE susitarimo 57 straipsnį.